

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 22. juni 2011

Tale til åbent samråd BF og BG

Samråd den 22. juni 2011

(vedr. E.coli udbrud)

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål BF

”Ministeren bedes redegøre for sagen om E.coli-udbruddet, herunder seneste nyt i arbejdet med at spore kilden.”

Spørgsmål BG

”Mener ministeren, at der er behov for at se nærmere på, om reglerne for mærkning og sporbarhed er tilstrækkelige, når det er så svært for myndighederne at finde smitekilden ved sådanne udbrud?”

Svar:

- Jeg vil besvare spørgsmålene samlet.

Seneste nyt

- Vi må sige, at et udbrud i det omfang vi har set med E.coli VTEC O104 at det er en meget alvorlig situation.

- Status i sagen med E.coli-udbruddet det er, at de tyske myndigheder har meddelt, at kilden til udbruddet er spirer fra en nordtysk spirevirksomhed. Fødevarestyrelsen har fået oplyst, at spirevirksomheden ikke har solgt spirer i Danmark.

Sygdomstal DK

- Ser vi på situationen i Danmark, så har Statens Serum Institut registreret 22 tilfælde, hvor danskere er blevet syge af VTEC-bakterien. Næsten alle er syge efter, at de har været på rejse i Nordtyskland i maj måned.
- Der er dog ét enkeltstående sygdomstilfælde, hvor patienten ikke har været i Tyskland, men hvor vi har overgivet de oplysninger vi har til Tyskland.
- Det er Fødevarestyrelsens og Statens Serum Instituts vurdering, at sygdomsudbruddet *ikke* er under udbredelse i Danmark. Der er indberettet ét tilfælde siden den 9. juni. Dette tilfælde blev indberettet den 17. juni.

Sygdomstal Tyskland

- Situationen i Tyskland har været meget omfattende og har haft langt alvorligere konsekvenser. Omkring 3.600 mennesker har været syge og 39 mennesker er

døde af sygdom i Tyskland som følge af VTEC-bakterien.

- Herudover er omkring 100 mennesker i andre EU-stater blevet syge efter rejse til Tyskland, og i Sverige er der registreret 1 dødsfald.

Samarbejde/kommunikation med Tyskland

- I tilfælde af fødevarekriser som denne går vores beredskab jo straks i gang. Fødevarestyrelsen har fulgt de tyske myndigheders opklaringsarbejde tæt, og vi agerer med det samme på baggrund af de tyske udmeldinger, som blandt andet kommer via EU's meldesystem, Rapid Alert-systemet.

De tyske udmeldinger

- De tyske myndigheder har peget på forskellige mulige smittekilder – først var det tyske agurker, tomater og bladsalat, og så var det spanske agurker, og nu kan det fastslås, at det er tyske spirer, der er kilden.
- De tyske myndigheder pegede på fødevarer, som man ud fra interview- og laboratorie-undersøgelser samt tilbagesporing af produkter anså for sandsynlige smittekilder.

- Ud fra et forsigtighedsprincip valgte man at informere forbrugerne om mistanken til disse produkter løbende, og uden at det var fuldt dokumenteret, at disse var kilden til sygdomsudbruddet. Det skyldes den alvorlige karakter af sygdommen.
- Men det er vores klare indtryk, at de tyske myndigheder hele tiden har haft fokus på det helt centrale: Nemlig at stoppe sygdomsudbruddet. De seneste meldinger tyder på, at udbruddet i Tyskland er stoppet.

Dansk opfølgning

- I Danmark har Fødevarestyrelsen nøje fulgt de tyske udmeldinger.
- Den 27. maj fik Fødevarestyrelsen via Rapid Alert-systemet oplyst, at der var tegn på E. coli VTEC i prøver af spanske agurker, og at der var to danske modtagere af agurker fra den pågældende kilde. Fødevarestyrelsen tog straks kontakt til modtagerne, og agurkerne blev trukket tilbage samme dag.
- Samme dag modtog Fødevarestyrelsen via Rapid Alert systemet også en melding om, at Tyskland havde fundet ud af, at danske eller hollandske agurker muligvis kunne være kilden til nogle af

sygdomstilfældene, fordi agurker fra begge lande var blevet serveret på en bestemt restaurant. Der blev straks udtaget prøver fra de to mulige danske producenter, og de pågældende partier blev fjernet fra markedet. Mistanken blev dog hurtigt fjernet, da der heldigvis ikke kunne påvises E. coli i produkterne.

- Fødevarestyrelsen har løbende koordineret de danske aktiviteter i relation til udbruddet – blandt andet gennem Den Centrale Udbrudsgruppe – hvor der er repræsentanter fra både Fødevarestyrelsen, Danmarks Tekniske Universitet og Statens Serum Institut.
- Endelig har Fødevarestyrelsen været i tæt kontakt med den danske ambassade i Berlin, alle involverede landes sundheds- og fødevaremyndigheder, samt ved hyppige audiokonferencer med Kommissionen.
- I forbindelse med udbruddet har Fødevarestyrelsen sat en række konkrete tiltag i gang i Danmark for at orientere forbrugerne og branchen. Fødevarestyrelsens hjemmeside er løbende blevet opdateret med status og råd, og branchen er løbende blevet orienteret gennem Fødevarestyrelsens importørnetværk. Samtidig har kontrollen ude i landet øget fokus på anmeldelser om E. coli sygdomsudbrud, som kan være forbundet med rejse til Tyskland eller med tyske grønsager.

Sporbarhed

- En væsentlig forudsætning for at kunne stoppe fødevarerrelaterede sygdomsudbrud som dette er, at de forurenede fødevarer kan identificeres og spores tilbage til kilden.
- Alle fødevarer virksomheder er derfor underlagt et generelt krav om at sikre sporbarhed af deres produkter.
- Virksomhederne skal, for hvert enkelt parti af fødevarer, kunne identificere både *hvem*, der har leveret varen, og *hvem* den er solgt til. Virksomhederne har pligt til at registrere oplysningerne på en måde, så fødevarermyndighederne kan få adgang til dem.
- På grundlag af de oplysninger er det allerede i dag muligt at spore et problem tilbage til kilden, når man har identificeret forurenede fødevarer. Men inden da vil der naturligvis altid være et stykke detektivarbejde involveret, hvor erfarne myndighedspersoner indsnævrer mulige smitekilder, blandt andet på grundlag af interviews med de syge.

Evaluering af forløbet

- Tyskland har løbende redegjort for sagen – også på ministerniveau både overfor EU's sundhedsministre og fødevareministre.
- Både den tyske landbrugsminister og sundhedsminister har udtalt, at der vil blive gennemført en evaluering af forløbet.
- Evalueringen skal omfatte samarbejdet mellem de mange involverede myndigheder og kommunikationen – både internt og eksternt. Den evaluering kan vi sikkert alle lære noget af, også i resten af EU.
- Fødevarestyrelsen offentliggjorde i denne uge en rapport over et kontrolprojekt vedrørende patogener i importeret og dansk spiseklart grønt. Rapporten viser, at der er grund til at være opmærksom på, at der kan være problemer med grøntsager, men også at problemets omfang ikke er så stort, at det bør forhindre forbrugerne i at spise frugt og grønt i rigelige mængder.

Fødevarerforliget

- Lad mig til slut minde om, at fødevarerforliget, som vi blev enige om for omkring et års tid siden, blandt andet indeholder en styrkelse af indsatsen over for salmonella og campylobacter og andre sygdomsbakterier. Her er et af fokusområderne en indsats over for frugt og grønt, som en ny smittekilde.
- Helt konkret skal der blandt andet udvikles redskaber til importørerne om, hvilke krav de bør stille ved import af frugt og grønt og der skal iværksættes nye kontrolprojekter, og på baggrund heraf tages stilling til den fremtidige kontrol på området.
- På baggrund af den aktuelle sag har jeg bedt Fødevarestyrelsen om at fremrykke de planlagte kontrolprojekter, så prøveudtagningen kan sættes i gang allerede til september, og om at vurdere, om der er grundlag for at ændre kontrollen på området – herunder kravene til egenkontrollen. Målet er, at Fødevarestyrelsens vurdering kan fremlægges for forligskredsen en gang til efteråret.

Afsluttende

- Afslutningsvis kan jeg sige, at vi på baggrund af udmeldingerne fra Tyskland vurderer, at sagen om E. coli-udbruddet i Tyskland er opklaret.

- Der har været ydet en stor indsats for at opklare sagen og sikre bedst mulig oplysning om sagens udvikling.
- Området omkring fødevarer sikkerhed i forbindelse med frisk frugt og grønt vil fortsat blive fulgt nøje med henblik på at oplyse og vejlede både forbrugere og virksomheder bedst muligt. Jeg vil som nævnt tage initiativ til en drøftelse med forligskredsen, om der er grundlag for at ændre kontrollen, efter Fødevarerstyrelsens vurderinger heraf foreligger.